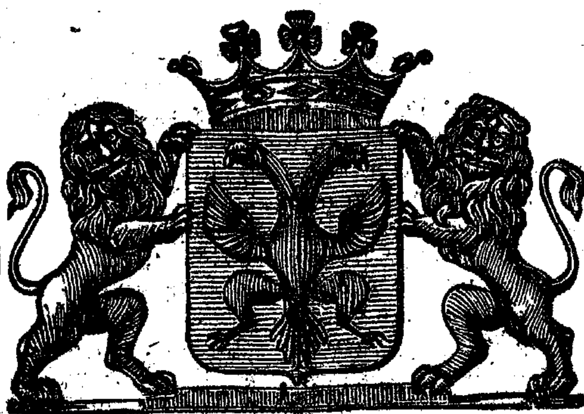
A°. 1848. N°. 215.

ARNHEMSCHE COURANT.

(De prijs dezer Courant, die geregeld *vijfmaal* 's weeks wordt uitgegeven, en wel op *Dingsdag*, *Woensdag*, *Donderdag*, *Zaturdag* en *Zondag*, is *f* 5 in de drie maanden.)

ZATURDAG 14 OCTOBER.

(De prijs der Advertentiën is, van *een* tot *vijf* regels, *f* 1.00, en voor elken regel daarboven 20 centen, behalve 35 centen zegelregt, voor elke plaatsing.)

Een blik op Frankrijk's constituerende vergadering.

—

II.

Een tweede punt waarover hevig gestreden is, was de verkiezing van den President. Drie meeningen stonden tegen elkander over: 1o. geen President, maar ministers aangesteld door de Nationale Vergadering; 2o. een President gekozen regtstreeks door de kiezers; 3o. een President gekozen door de Nationale Vergadering. Die drie meeningen zijn van de verschillende kanten met talent verdedigd.

Het eerste gevoelen, geen President, maar ministers aangesteld door de Vergadering, een gevoelen evenwel dat zeer weinig bijval vond, is met kracht voorgestaan door den heer FELIX PYAT. De heer PYAT, die in het begin zijner redevoering zich verwarde in eene ongelukkige beeldspraak en vergelijking tusschen de constitutie van het menschelijk ligchaam en de constitutie van den Staat, redeneerde daarna zeer juist, namelijk uitgaande van het gezigtspunt zijner partij. Zijne redevoering is vooral daarom merkwaardig, omdat bij hem, den tolk der ultra-radicale partij in de Kamer, juist zeer scherp dien trek naar den, onder het mom eener constitutioneele regering verborgene, absolutischen en despotieken regeringsvorm te voorschijn treedt, die de progressistische partij in Frankrijk schijnt te kenmerken. Wij zullen hier een proefje uit zijne redevoering laten volgen:

»In eene republiek is slechts één regt, het regt van het volk; er is slechts één Koning en dat is het volk zelf, vertegenwoordigd door eene bij keuze zamengestelde vergadering, de Nationale Vergadering. Deze Vergadering behoort derhalve Souverein te zijn, gelijk het volk dat zij vertegenwoordigt; alle magt berust bij haar en gaat van haar uit; zij regeert en bestuurt door de gratie des volks; zij is absoluut gelijk de oude monarchiën en kan gelijk deze zeggen: *Ik ben de Staat;* maar zij zegt het met regt, omdat zij het zegt in naam des volks.

»Tusschen de Republiek en de absolute monarchie bestaat deze overeenkomst, dat de magt één is; maar er bestaat dit verschil, dat bij gene de magt een *regt* en bij deze een *feit* is. De absolute monarchie erkent slechts één souverein, *de Koning;* de constitutioneele monarchie kende er twee, *de Koning en het volk;* (1) de Republiek erkent er slechts één en de ware, *het Volk;* de Republiek overweldigt de magt niet gelijk de absolute monarchie; zij verdeelt ze niet gelijk het constitutioneel koningschap; zij vestigt haar in waarheid en in hare eenheid.

»De magt, die eerst behoorde aan den Koning, daarna aan den Koning en de Kamers, is in al hare volheid teruggekeerd tot het volk, tot het volk alléén, tot het volk, ik herhaal het, vertegenwoordigd door eene enkele vergadering gekozen door algemeen stemregt. Het wetgevend gezag moet dus de uitvoerende magt geheel beheerschen, of men heeft eene republiek met twee hoofden, dat is, al de worstelingen, al de zamenspanningen, van het constitutioneel koningschap met nog meer gevaar voor de vrijheid."

Na in eene ontwikkeling te zijn getreden van al hetgeen een president door het volk gekozen al zou vermogen, ging de spreker aldus voort:

»Al die ongelegenheden verdwijnen zoodra de uitvoerende magt is, wat zij behoort te wezen: de arm der Vergadering. De arm zal het hoofd gehoorzamen; hij zal den wil van allen in zijne eenheid ten uitvoer brengen, want hij zal een uitvloeisel zijn der Vergadering; hij zal doordrongen zijn van haren geest; hare strekking en al hare kracht van impulsie; hij zal al hare dienaren van den prefect tot den veldwachter, naar den wil der meerderheid kiezen. Er zal volmaakte eenstemmigheid, harmonie, overeenstemming, eenheid van bestuur, dat is waarheid, heerschen."

Men ziet dat de heer FELIX PYAT fatalistisch-consequent en, uit zijn gezigtspunt, strikt logisch redenerende, eene theorie verkondigt die regtstreeks uitloopt op vaderlijke knoetocratie en stok-regering. Het *Journal des Débats* vatte de strekking dier leer terstond. »Eene eenige Vergadering regerende door middel van ministers die zij naar willekeur aanstelt en afzet, is het despotisme," zeide het. »Geenerlei teugel, geenerlei tegenstand, geenerlei verantwoordelijkheid! Aan wien zouden de ministers verantwoordelijk zijn? Aan de Kamer? De Kamer die hen aanstelt en afzet? Zij bestaan door haar; zij zijn slechts daar om hare bevelen ten uitvoer te brengen. Of is het de Kamer die verantwoordelijk is? Waar iedereen verantwoordelijk is, is niemand het. Verdeelde verantwoordelijkheid is geene verantwoordelijkheid. Lees de redevoeringen van de heeren FELIX PYAT en GREVY. Zonder het zelf te weten, is de theorie door de beide redenaars verkondigd, niets anders dan de theorie van het despotisme. Hunne redevoeringen zouden volmaakt kunnen dienen tot inleiding van de installatie van eenen onbeperkten alleenheerscher. Het volk benoemt zijne vertegenwoordigers die op hunne beurt de ministers benoemen. Hoe eenvoudig! welk eene eenheid! Wij hebben geenerlei last meer van dat zamengesteld raderwerk der constitutioneele regering, die magten in den staat die elkander in evenwigt en onder contrôle houden. Éene wil regeert, bestuurt, administreert, heerscht. Heft ook de vrijheid der drukpers op, dat is ook nog een rad te veel, een overblijfsel van dat door u verworpen stelsel van evenwigt en contrôle; het is eene stem die kan protesteren. Misschien kon het dienen om de monarchie omver te werpen, maar mag men, onder de Republiek, eene stem aan de minderheid, een orgaan aan den tegenstand, een hinderpaal voor het gezag, laten? Ziedaar, waarlijk, een zeer eenvoudig stelsel; toch is er een nog eenvoudiger; neem één despoot in plaats van negen honderd! Zoekt gij alleen naar eenvoudigheid en eenheid, laat ons dan de eenvoudigste eenvoudigheid en de enkelvoudigste eenheid kiezen!"

De leer door den heer FELIX PYAT verkondigd, vond een wakker bestrijder in den heer JULES DE LASTEYRIE. »Alle regeringen," zeide hij, »waar alle magt in éene hand of in dezelfde hand is vereenigd, waar één enkel individu of één ligchaam de alleenheerschappij uitoefent, zijn regeringen zonder regel, zonder contrôle, zonder verantwoordelijkheid, of ten minste, het zijn regeringen waar regel, contrôle, verantwoordelijkheid, grondwet enz. telken ure kunnen verbroken worden, volgens den luim, het belang of de drift van het oogenblik.

»Die regeringen, hetzij zij zich republiek of monarchie, democratie of aristocratie noemen, zijn regeringen zonder beraad en kalme overweging; het zijn despotieke regeringen.

»Zoo daarentegen deze verschillende magten van elkander gescheiden zijn, is er een regel, eene contrôle, eene te gronde liggende wet noodig; is er verantwoordelijkheid en de verantwoordelijkheid alleen maakt de mannen der politiek beter, verheft hen, stelt hen in staat te strijden tegen hunne hartstogten en hunne belangen; de verantwoordelijkheid alleen maakt hen waardig te besturen; er is geen goed bestuur zonder verantwoordelijkheid: er is geene verantwoordelijkheid zonder verdeeling van magt."

Wij vergenoegen ons met deze uittrek-

(1) Dit zegt namelijk de heer FELIX PYAT; niet de *Arnhemsche Courant.*

sels, hoewel wij veel onvermeld laten dat allezins der opmerking en der betrachting waardig ware. Het voorstel van den heer PYAT werd, gelijk men weet, met overgroote meerderheid verworpen; maar het is opmerkelijk, dat het hier juist de radicaalste partij, — de partij die, zou men zeggen, het vrijzinnigste en onbekrompenste regeringsstelsel moest voorstaan, — was die de meest absolute en despotieke denkbeelden aan den dag bragt. In het algemeen echter hebben de Franschen een geheel eigenaardig begrip van vrijheid. In plaats van elk voor zich genot van de vrijheid te hebben, brengen zij hunne vrijheden tot een gemeenschappelijk fonds te zamen en belasten dan den eenen of anderen individu, — maar liefst eene vergadering, — met de taak om die vrijheid voor hen te administreren en er ten algemeenen nutte het beste gebruik van te maken. Hunne vrijheid is een soort van communisme dat aan allen toebehoort, maar waar niemand in het bijzonder regt op heeft. Eene der gevolgen van die communistische vrijheid is de gelijkheids-theorie, dat is dezelfde theorie, welke de Russische Keizer reeds sints jaren op zijne Kozakken toepast, wanneer hij bij ukase beveelt, dat in het geheele Russische rijk alle snor- en bak-baarden gelijk en naar één en hetzelfde model zullen gedragen worden. Zoo ziet men ook hier weder, hoezeer de uitersten elkander raken. Ruslands Keizer is evenzeer een egaliteits-man als de Fransche radicalen absolutisten zijn.

Buitenlandsche berigten.

HONGARIJE.

Van de Moldavische grenzen 25 sept. Langs buitengewonen weg ontvangen wij uit Bucharest, van 27 sept. des middags ten 1 ure, de volgende hoogst bedroevende tijdingen. De vrijheid der Romännen is den 26sten sept. vernietigd. *De Turken hebben Bucharest bezet en een groot bloedbad aangerigt.* Eene groote deputatie, die naar het Turksche leger gezonden werd, nam men hier gevangen, en een sterk leger van boeren werd door de Turken omsingeld en afgesneden, waarop deze op verschillende punten de stad binnentrokken. De opschudding was vreeselijk. Alle klokken werden geluid, waarmede zich een verschrikkelijk gejammer en gekerm der menschen vermengde. Plotseling hoorde men eene kanonnade. De Turken waren met de soldaten bij de kazerne handgemeen geraakt. Ongeveer 200 menschen kwamen om het leven, waaronder ook een pacha. Een Oostenrijksch korporaal werd op straat doodgeschoten. De Turken hebben erg geplunderd en begaan veel euveldaden. — Er is eene kaimakamie benoemd, bestaande uit den Russischen generaal *Duhamel*, den Turk *Fuad*-Effendi en den kandidaat naar de vorstelijke waardigheid *Kastaki Kantacuzeno.*

DUITSCHLAND.

Weenen, 7 oct. Wij hebben hier weder eenen verschrikkelijken opstand gehad, ten gevolge waarvan het garnizoen de stad heeft moeten ontruimen, het ministerie ontbonden, een der leden er van vermoord is, het keizerlijk gezin Schönbrunn heeft verlaten om zich naar den kant van Lintz te begeven; het volk meester van de stad is verbleven en door den Rijksdag eene commissie uit zijn midden als provisioneel uitvoerend bewind is ingesteld.

In de *Preuss. St. Anz.* vindt men het volgende aaneengeschakeld verhaal der gebeurtenissen:

»Twee zich alhier (te Weenen) bevindende grenadiers-bataillons hadden bevel bekomen om naar Hongarijen te marcheren, maar een gedeelte dezer troepen betoonde zich weigerachtig hiertoe, weshalve zij, toen zij gisteren morgen (den 6den) ten $5\frac{1}{2}$ ure moesten uittrekken, door een regement kurassiers geëskorteerd werden; maar aan de Donaubrug werden zij ontvangen door gewapend landvolk, dat hen niet verder wilde laten trekken, zich met de grenadiers vereenigde en de bruggen begon af te breken. Er kwamen eenige nationale garden toeschieten, die partij voor de militairen kozen. De kurassiers zich den weg over de bruggen afgesneden ziende, moesten terugdeinzen; nu ontstond een gevecht tusschen de grenadiers, de nationale garde en het volk aan de eene, een fuseliers-bataillon van het Poolsche regement Nassau en eenige andere, deels van Praag gekomen troepen ter andere zijde. De strijd heeft tot op den middag in de Leopoldstad voortgeduurd, wanneer hij ook in de stad zelve begonnen is, terwijl een gedeelte der nationale garde met een ander gedeelte er van en de studenten en het landvolk handgemeen geraakte. Tusschen 4 en 5 ure werd het ministerie van oorlog, waar zich nog slechts eene bezetting bevond van 30 soldaten, die geenen weerstand konden bieden, overweldigd en doorzocht, bij welke gelegenheid de minister van oorlog *Latour*, met steken, trappen en hamerslagen op het hoofd, op de gruwelijkste wijze vermoord werd, waarna zijn lijk aan eenen lantaarnpaal op het plein werd opgehangen, om den moordenaren tot een doel om naar te schieten te dienen. Het tuighuis is den geheelen nacht door militairen en een gedeelte der nationale garde verdedigd, maar tegen den morgen van den 7den is het in handen van het volk, dat zich inmiddels met geweren gewapend had, gevallen. Den ganschen dag van den 6den en den ganschen daaropvolgenden nacht heeft het kanongebulder en het pelotonvuur, alsmede het klokkengelui in de stad en in de omliggende dorpen onophoudelijk voortgeduurd.

»De moordenaren van graaf *Latour* riepen gestadig dat zij alle met hem eensdenkenden op gelijke wijze behandelen zouden. Intusschen heeft de Rijksdag zich gisteren avond permanent verklaard en eene deputatie naar den Keizer te Schönbrunn afgevaardigd om een ministerie overeenkomstig den volksgeest en het intrekken der benoeming van den Banus tot koninklijken commissaris voor Hongarije te verlangen.

Het ministerie is ontbonden, de minister van Justitie zou op zijne vlugt gevangen genomen zijn en zich op de Aula bevinden; de overige ministers, behalve *Doblhoff* en *Hornbostl*, houden zich schuil.

»Al de militairen hebben de stad verlaten en heden (den 7den) namiddags heeft alle vechten opgehouden. Het landvolk stroomt gewapend van alle kanten toe.

»De geheele keizerlijke familie heeft heden morgen ten 8 ure Schönbrunn verlaten, den weg naar Lintz nemende. Al de troepen die te Schönbrunn in garnizoen lagen, benevens 8 kompagniën die er even te voren aangekomen waren, zijn het keizerlijk gezin gevolgd; de goederen en ekwipaadjen zijn nagezonden; het slot is thans geheel onbewaakt.''

Voorts deelt de *Pr. St. Anz.*, de volgende in den dag van den 6den uitgevaardigde officiëele stukken mede.

PROCLAMATIE.

De Rijksdag, onderrigt van de ernstige gebeurtenissen, die de hoofdstad getroffen hebben, heeft zich vereenigd en wendt zich vol vertrouwen tot de bevolking van Weenen, opdat deze hem ondersteune in de vervulling zijner zwaarwigtige pligten. Terwijl de Rijksdag zijn diep leedwezen betuigt over eene daad van verschrikkelijke wraak, waardoor de vorige minister van Oorlog eenen gewelddadigen dood gevonden heeft, uit hij zijne stellige verwachting, zijn onwrikbaar besluit, dat van dit oogenblik af de wet en de eerbied voor haar weder heersche. De Rijksdag heeft zich permanent verklaard, hij zal die maatregelen nemen, welke de orde, veiligheid en vrijheid der staatsburgers vorderen en zal daarvoor zorgen, dat zijne besluiten geheel worden ten uitvoer gelegd. Hij zal zich te gelijker tijd tot den monarch wenden en hem de noodzakelijkheid voor oogen houden, van die ministers uit zijnen raad, die het vertrouwen van het land niet bezitten, te verwijderen en het tegenwoordige ministerie te doen vervangen, door een, dat de liefde van het volk bezit. Hij stelt de veiligheid van de stad Weenen, de onschendbaarheid van den Rijksdag en van den troon en daardoor de welvaart van de monarchie onder de bescherming der Weener nationale garde.

Weenen, In naam van den Rijksdag:
6 october 1848. De eerste vice-president,
Frans Smolka.

AAN DE NATIONALE GARDE!

Overeenkomstig den mij door den hoogen Rijksdag medegedeelden wensch, wordt, in deze buitengewone omstandigheden, ten einde de wettelijke orde zoo spoedig mogelijk te herstellen, de heer afgevaardigde *Scherzer*, tot voorloopigen generalen kommandant der nationale garde van Weenen en omstreken benoemd. Ik koester het vertrouwen, dat de gezamenlijke nationale garden zich onverwijld om hem scharen zullen, ten einde met gemeenschappelijke krachten de openbare veiligheid te handhaven.

Weenen, 6 october.
De minister van Binnenlandsche Zaken.

PROCLAMATIE.

De Rijksdag brengt hierbij ter openbare kennisse, dat hij zoo even de beraadslagingen geopend heeft, over de maatregelen, om de militairen buiten het regtsgebied van de stad te verwijderen en eene algemeene amnestie voor hetgeen heden is voorgevallen, zoowel met betrekking tot civiele als militaire personen te verkrijgen.

Van wege den constitutionneelen Rijksdag:
Weenen, De eerste vice-president,
6 october. *Frans Smolka.*

BEKENDMAKING.

De Rijksdag heeft besloten aan Zijne Majesteit bekend te maken, dat de vorming van een volksgezind ministerie, dat het vertrouwen van het volk geniet en waaraan de tegenwoordige ministers *Doblhoff* en *Hornborstl* zullen deel nemen, eene onmisbare behoefte is tot herstel der orde,

»De Rijksdag heeft te gelijker tijd bij den troon zijnen wensch geuit, dat het allerhoogste manifest van den 3den dezer, betrekkelijk de benoeming van baron *Jellachich* tot Koninklijken kommissaris van Hongarije, moge ingetrokken en eene algemeene amnestie uitgeschreven worden, voor al die civiele en militaire personen, die aan de gebeurtenissen van heden deel genomen hebben.

Hierop heeft Zijne Majesteit aan den Rijksdag de vorming van een nieuw volksgezind ministerie, waarbij zich de ministers *Doblhoff* en *Hornbostl* zullen aansluiten, opgedragen en daarbij de verzekering gevoegd, dat Zijne Majesteit zich onmiddellijk met het nieuw te vormen ministerie omtrent de maatregelen zal verstaan, die tot welzijn der gezamenlijke Staten van de monarchie moeten genomen worden, terwijl hij overigens de hoop koestert, dat de bevolking van Weenen krachtig tot herstel van eenen ordelijken, wettigen toestand zal medewerken.

Hetgeen hier ter algemeene kennisse gebragt wordt.

Van wege den constituerenden Rijksdag:
Weenen, De eerste vice president,
6 october *Frans Smolka.*
Karel Wiser, secret.

KENNISGEVING.

De Rijksdag besluit aan de directie van de Noordbaan te bevelen, dat zij zorg drage, dat geene militairen langs den Noordbaan herwaarts gevoerd worden. De maatregelen, te dien einde te nemen, zullen naar Ollmutz en Brünn worden overgezonden.

Weenen, De eerste vice-president v. den Rijksdag,
6 october 1848. *Frans Smolka.*

Nationale Garde!

Het ministerie heeft met smartelijk leedwezen vernomen, dat nationale garden tegen nationalen garden, dat burgers tegen burgers strijd voeren, zonder dat hier zelfs de geringste grond voor aanwezig is.

Het ministerie heeft daarom vast besloten de rust, orde en wettige vrijheid te handhaven en vordert die garden, die het ministerie in zijn streven willen ondersteunen, op, zich van weerskanten door witte armbanden kennelijk te maken.

Weenen, 6 october. De ministerraad.

— Als aan het vorenstaande aansluitende ontleenen wij nog het volgende aan de *Berl. Zeit. Halle*, hoofdzakelijk betrekking hebbende tot de verrigtingen van den Rijksdag.

Na het ontstaan van de eerste verwarring kwamen onderscheiden leden van de linkerzijde bijeen en zonden zij een adres aan den president *Strobach*, met uitnoodiging de afgevaardigden te willen bijeenroepen, tot het beramen van maatregelen om het bloedvergieten een einde te doen nemen, maar de president weigert aan dit verzoek te voldoen, zeggende de zaak niet als genoeg van beteekenis te beschouwen. De Rijksdag komt desniettemin bijeen, draagt het voorzitterschap op aan den vice-president *Smolka* en verklaart zich permanent.

Zeven uren 's avonds. Er wordt eene commissie, meerendeels uit leden van de linkerzijde zaamgesteld, als uitvoerend bewind benoemd. Door *von Loher*, wordt voorgesteld, een adres aan den Keizer in te zenden, met verzoek dat hij een nieuw ministerie in den volksgeest gelieve te benoemen, met behouding daarin van de vorige ministers *Doblhoff* en *Hornbostl*; dat *Jellachich* uit zijne betrekking van gouverneur van Hongarije ontslagen, het laatste manifest aan de Hongaarsche natie teruggenomen en dat aan al de in de tegenwoordige gebeurtenissen betrokkenen amnestie verleend zal worden. Dit voorstel wordt aangenomen en eene deputatie met het adres naar den Keizer afgevaardigd.

Ten $7\frac{1}{4}$ ure wordt op voorstel van *Kudlich* besloten den afgevaardigde *Scherzer* tot provisioneelen opperbevelhebber over de nationale garde van Weenen en aanhoorigheden te benoemen. Voorts wordt besloten zich de zaak van het legioen en van de garde in den strijd bij het tuighuis aan te trekken en aan den militairen kommandant *Auersperg* aan te schrijven, alle tusschenkomst der militairen te beletten.

8 *ure.* Wordt met algemeenen bijval besloten het legioen van versche ammunitie te doen voorzien.

9 *ure.* Wordt besloten aan de directie der Noorderbaan aan te schrijven, geen militairen naar Weenen te transporteren.

$11\frac{1}{4}$ *ure.* De naar den Keizer afgevaardigde deputatie, komt berigten dat Z. M. het aanzoek van den Rijksdag in overweging zal nemen en voorloopig belooft, een nieuw ministerie in den volksgeest met bijbehouding van *Doblhoff* en *Hornbostl* te zullen benoemen.

Ten 12 ure wordt berigt ontvangen, dat het tuighuis in den brand staat, en wordt eene nieuwe proclamatie aan het volk uitgevaardigd om de vijandelijkheden te staken.

Ten $2\frac{3}{4}$ ure wordt aan *Auersperg* aangeschreven, dat hij slechts op bevel van den Rijksdag te handelen heeft.

In de zitting van den 7den wordt bij den aanvang besloten, de nieuw gekozen gemeenteraad onverwijld in functie te doen treden.

Ten 10 ure wordt berigt ontvangen, dat de Keizer het slot te Schönbrunn verlaten heeft en wordt eene commissie benoemd om naar de waarheid van dit berigt onderzoek te doen.

Ten 11½ ure wordt door den minister *Kraus* mededeeling gedaan, dat door den Keizer eene proclamatie is achtergelaten, in welke hij verklaart Weenen wegens deszelfs neiging tot oproer te verlaten en van uit eenig ander punt de vereischte maatregelen te zullen nemen; de minister voegt er bij, dat hij zijn contraseign, aan dit stuk, dat hij als inconstitutionneel beschouwde, heeft moeten weigeren. Hierop wordt besloten dat de Rijksdag het constituerend en uitvoerend gezag overneemt en commissarissen tot afkondiging hiervan naar de provinciën zal zenden.

Geheel Weenen is onder de wapenen en eenige nog overgeblevene gisting daargelaten, voor het tegenwoordige rustig.

De beurs is beide de dagen gesloten geweest.

— De *Allg. Oest. Zeit.* bevat het volgende: »Volgens geloofwaardige berigten heeft *Jellachich*, in de overtuiging van tegen het Hongaarsche leger, dat hem te Stuhl-Weissenburg tegenover staat, niet opgewassen te zijn, den laatsten wapenstilstand daartoe aangewend om met zijn hoofdkorps tegen Raab op te trekken, waar hij dan ook met 15,000 man, waaronder 5000 man geregelde troepen en een paar honderd man kavallerie met 33 stukken kanon aangekomen is. *Jellachich* is tegen Weissenburg op marsch, welligt om zich daar of aan de Oostenrijksche grenzen met de te Badendorf geconcentreerde Oostenrijksche troepen te vereenigen. In elk geval is deze nadering van het Croatische leger tot de Oostenrijksche grenzen en de onmiddellijk op Weenen gerigte marschroute van groote beduidenis. De postverbinding met Pesth is sedert heden afgebroken en bestaat nog slechts tusschen hier en Presburg."

Weenen, *8 oct.* Volgens het algemeene gerucht heeft de Keizer en de keizerlijke familie, gisteren ochtend ten 7 ure Schönbrunn, vergezeld van het hof, en onder bedekking van 2000 man troepen, verlaten. Andere 4000 man dekten het keizerlijk slot en de reisroute. De geheele omstreek wemelde van gewapend en ongewapend landvolk.

— In de zitting van de Rijksvergadering van gisteren is nog na het vertrek van den post het volgende voorgevallen. De spoorweg-directie werd gelast de gemeenschap te doen herstellen, ten einde aan de hoofdstad niet de benoodigde voedingsmiddelen te onttrekken. Op voorstel van *Löhner* werd het finantiëele ontwerp van den minister *Kraus* ten derden male gelezen en bij acclamatie aangenomen, terwijl de Vergadering tevens verklaarde in dezen minister het volste vertrouwen te stellen. Zonder beraadslaging nam de Vergadering het voorstel aan van *Borrosch* om 1o. aan de ministers *Doblhoff*, *Kraus* en *Hornbostl* alle ministeriën op te dragen, door hen orde en veiligheid te doen herstellen, een nieuw ministerie aan den Keizer voor te slaan en met den Rijksdag in onafgebroken gemeenschap te blijven, en 2o. eene memorie aan den Keizer en eene proclamatie aan het volk uit te vaardigen. Daarna kwam eene telegraphische depêche van den zuidelijken spoorweg, meldende, dat 1200 werklieden ten vier ure naar Weenen vertrekken wilden; door den telegraaf werden alle maatregelen bevolen, om tegen elken prijs dit vertrek te beletten.

Ten vijf ure las *Schuselka* de op last der Vergadering opgestelde proclamatie voor; zij wordt aangenomen en tevens besloten, om haar in alle talen der Oostenrijksche volken te doen vertalen. De minister *Hornbostl* wenscht daarop ontslagen te worden; hij achtte zich te zwak voor de gebeurtenissen; op aandrang der Vergadering echter neemt hij, doch met weêrzin, zijn ontslag weder terug. Eindelijk nam de Vergadering nog een besluit aan, waarbij eene militaire commissie van verdediging benoemd werd, aangezien de opperbevelhebber *Scherzer* zijne vrees te kennen gaf, dat er weldra een algemeene aanval plaats zoude hebben. Daarna werd de zitting gesloten.

Berlijn, *9 oct.* Een gerucht, dat reeds voor eenigen tijd aan de orde van den dag was, wordt thans vrij druk besproken en wel mede door lieden, die doorgaans goed onderrigt zijn. Men zegt namelijk, dat werkelijk diplomatieke onderhandelingen op het touw zouden zijn, om de Duitsche Keizerskroon aan den Koning van Pruisen op te dragen, onder voorwaarde van eene verdeeling der Pruisische monarchie in drie, volkomen van elkander af te scheiden dynastiën. Deze verdeeling zou volgenderwijze geschieden: Pommeren, Pruisen en Posen zouden aan den prins *van Pruissen*, en Rijnland en Westfalen aan den zoon van prins *Karel*, als afgescheiden koningrijken komen, terwijl de overige provinciën, als koningrijk Pruisen, onder den tegenwoordigen Koning vereenigd zouden blijven, die, met deze verminderde magt, in het bezit der Duitsche Keizerskroon aan de overige Duitsche Staten minder bezorgheid zou inboezemen, dan bij gelegenheid van de tegenwoordige verhandelingen gebleken is.

In hoeverre dit gerucht eenig geloof verdient, zal later blijken.

FRANKRIJK.

Parijs, *10 oct.* De commissie voor de constitutie heeft gisteren, naar men zegt, besloten, om het artikel van haar ontwerp te behouden, waarbij bepaald wordt, dat de verkiezing van den President der republiek dadelijk na de aanneming der constitutie zal plaats hebben.

— De heer *Proudhon* heeft aan de Nationale Vergadering een voorstel rondgedeeld, om door het volk van Parijs den President der Republiek te doen benoemen, ingeval geen der candidaten de volstrekte meerderheid mogt erlangen.

— Volgens de laatste tijdingen uit Parijs, zou de heer *Vaulabelle*, minister van het Openbaar Onderwijs, aftreden en vervangen worden door den heer *Bastide*. De minister van Openbare Werken, *Récurt*, zou vervangen worden door den heer *Dufaure*. De generaal *Bedeau* zou de portefeuille van Buitenlandsche Zaken opnemen.

Lyon, *6 oct.* De onlusten in onze stad hadden zeer goed vermeden kunnen worden, indien de prefectuur slechts gehoor had gelieven te geven aan de billijke eischen der mobile garde, die aandrong op de betaling der haar sints eene maand verschuldigde soldij. Het ministerie had bij telegraphische depêche het regtmatige der vordering erkend en bevel tot betaling gegeven. De mobile garde had overigens bij haar oproer gerekend op den bijstand van het werkvolk, doch dit hield zich stil, daar zij de ondervinding hebben opgedaan, dat al wat onrust wil maken op zijne hulp rekent en dat zij dan, bij slot van rekening, buiten werk geraken, voor oproermakers doorgaan en in plaats van de eigenlijke aanstokers naar de gevangenis mogen gaan. De roode republiek verliest al meer en meer grond, daar noch het leger noch het verstandige werkvolk met haar gemeene zaak wil maken. Terwijl de clubisten door de stad trokken en met name in de voorstad *Croix Rousse* de fabrijk-arbeiders tot medewerking opriepen, riepen deze hun ten antwoord toe: *C'est vôtre affaire, nous sommes assez malheureux; depuis longtemps vous nous avez trompé, l'émeute n'est pas notre métier.* En daarmede had het oproer een eind, en de militaire maatregelen konden zonder stoornis worden voortgezet. Toen de kreet gehoord werd: *des barricades* liet zich niemand van den anders zoo barricaden-zuchtigen proletairen-hoop zien. Het rustig en bezadigd gedrag van het werkvolk heeft vele fabrijkanten doen besluiten hun opslag van loon te geven. Het ministerie heeft verder besloten, de bezetting te versterken en eenige ambtenaren, die te weinig energie betoond hebben hun ontslag te geven. —

Binnenlandsche Berigten.

Amsterdam, *10 oct.* De tijdelijke minister van Finantiën heeft, bij resolutie van 20 september jl., uit aanmerking dat de druk-inkt hoofdzakelijk is zamengesteld uit verdikte olie en zwartsel, zonder terug te komen op hetgeen vroeger anders mogt hebben plaats gehad, den heer arrondissements directeur uitgenoodigd, om de daarbij betrokkene ambtenaren te elucideren, dat de druk-inkt voor zoo veel de toepassing van het tarief van regten betreft, moet worden gerangschikt onder de *bereide of in olie gewrevene verwen*, bij invoer onderworpen aan het regt van *zes percent* der waarde.

— Bij resolutie van denzelfden minister van 28 september jl., is bepaald, dat het voorschrift der resolutie van 18 junij 1847, no. 45, wat betreft het opzenden der volgbrieven, door tusschenkomst van het departement van finantiën, voor zoo ver daarin niet is uitgedrukt, het land van herkomst van de goederen, ook toepasselijk zal zijn op volgbrieven waarin de vlag, onder welke de invoer geschied is, niet vermeld wordt.

— Bij resolutie van denzelfden minister van den 4 october jl. is ter kennisse van heeren arrondissements-directeurs der directe belastingen in de maritime provinciën, ter medeeling aan de daarbij betrokkene ambtenaren in hunne respective directiën gebragt, dat ten gevolge van het bekomen berigt omtrent het werkelijk bestaan van de Cholera te Hamburg, de noodige maatregelen zijn voorgeschreven, om op alle schepen en vaartuigen, van daar komende, toe te passen de bepalingen van quarantaine verordend voor de schepen en vaartuigen, komende uit Rusland, en wel bepaaldelijk uit de havens van Finland en de Oostzee.

Evenzeer is bij resolutie van 4 october, aan de bedoelde hoofd-ambtenaren aangeschreven, dat de vereischte voorschriften gegeven zijn, om de daarbij vermelde *quarantaine*-bepalingen almede toe te passen op schepen, komende uit Duitsche havens, aan de Oostzee, en uit al de havens, aan de Elbe gelegen, Cuxhaven daaronder begrepen; zoo dat behalve de havens aan evengenoemde rivier, al de Russische en Duitsche havens tusschen Abo en Kiel als besmet moeten worden aangemerkt.

Amsterdam, *11 oct.* Uit een particulieren brief van Batavia, den 8sten augustus d. j., over Southampton alhier ontvangen, wordt ons het volgende uittreksel medegedeeld:

»Over geheel Java en ook op de buitenposten is het rustig, doch het Indische leger wordt met ruim 2000 inlandsche manschappen versterkt; men bouwt kazernen en er worden batterijen bij Batavia aangelegd; het oude fort tusschen Weltevreden en Buitenzorg zal eene belangrijke bezetting bekomen, de grachten worden uitgediept en de wallen in goed verdedigbaren staat gebragt; men wil tegen alle onverhoopte en onverwachtste aanvallen, op zijne hoede zijn."

»De kleine bezetting van ruim 100 man in het fort Beliling op Bali, geniet volkomen rust; de bevolking die daar omstreeks woonde is naar binnenlands verhuisd; de bezetting heeft volstrekt geene gemeenschap met de Balinezen, en moet alle benoodigheden van de oostzijde van Java erlangen."

(*A. C.*)

's Gravenhage, *11 oct.* *De Eerste Kamer der Staten-Generaal heeft in hare zitting van heden aangenomen de twaalf ontwerpen van wet, strekkende tot herziening der grondwet.* Daarmede is het gewigtige werk voltooid en wacht nu slechts de bekrachtiging des Konings en de plegtige afkondiging van wege de regering. Een en ander wordt onverwijld te gemoet gezien. De publicatie zal geschieden in eene plegtige openbare teregtzitting van den Hoogen Raad der Nederlanden, van de provinciale geregtshoven en van de arrondissements-regtbanken, mitsgaders van de puijen der raadhuizen van de hoofdplaatsen der provinciën en der arrondissementen.

De vergadering der Staten-Generaal, zitting-jaar 1847—1848, zal morgen of overmorgen door den minister van Binnenlandsche Zaken, namens den Koning, worden gesloten.

— De minister van Marine en Koloniën *ad interim* heeft ter kennis van de belanghebbenden gebragt, dat gedurende de maanden october, november en december dezes jaars en niet langer ten kantore van de betaalmeesters in de arrondissementen de voldoening zal geschieden der gagementen ten laste van den Staat, over de derde drie maanden van 1848, met dien verstande, dat hier alleen bedoeld worden de zoodanige die van een tijdelijken aard zijn, en in overeenstemming met de vroeger gedane kennisgeving aan de belanghebbenden sedert den 1sten januari van dit jaar door de zorg van het departement van Marine zullen worden voldaan; hebbende gezegde betaling aanvang genomen met den 6den october jl. en voorts over gemeld tijdvak, dagelijks, zon- en feestdagen uitgezonderd.

— Het armbestuur der hervormde gemeente van Oldenmarkt, provincie Overijssel, verzoekt alle gemeente-besturen, om geene voorschotten voor hunne rekening te doen aan den moedwilligen huisgezinverlater *Pieter Mintjes* en de omzwervende *Grietje Kremer*, terwijl zij die gelden niet zal restitueren. De boekhouder-diaken *R. Verbeek*, verzoekt in de *Staats-Courant*, dat dit berigt door andere couranten worde overgenomen.

— De sluiting van het zitting-jaar van de Staten-Generaal zal aanstaanden zaturdag des middags ten 1 ure met de gewone plegtigheid plaats hebben.

's Gravenhage, *12 oct.* Bij Zijner Majesteits besluit van den 8sten october 1848, no. 81, is benoemd tot plaatsvervangend kanton-regter te Groenlo *G. ten Braak*, notaris te Eijbergen.

Bij besluit van dezelfde dagteekening, no. 83, is benoemd tot plaatsvervangend kanton-regter te Nijmegen mr. *P. J. Smits*, advocaat aldaar.

Bij besluit van den 8sten october jl., no. 86, heeft Zijne Majesteit goedgevonden:

1o. aan de na te melden officieren bij de rustende schutterijen een eervol ontslag te verleenen, te weten:

in de provincie Gelderland:

2de afdeeling, 3de bataillon, 4de compagnie, aan *H. A. van Steennis*, als kapitein:

2o. bij de rustende schutterij te benoemen:

in de provincie Gelderland:

1ste afdeeling, 3de bataillon, staf, tot majoor-kommandant *W. C. H. Staring*, thans kapitein bij de 1ste compagnie van het bataillon; 2de afdeeling, 2de bataillon, 3de compagnie, tot 2den luitenant *J. Weijers*; 3de bataillon, 4de compagnie, tot kapitein *G. J. Hendrikman Murman*, thans 1ste luitenant; tot 1sten luitenant *J. B. W. van Eeden*, thans 2de luitenant; tot 2den luitenant *R. C. Murman*, thans schutter.

Arnhem, *12 oct.* Dezer dagen is door den heer *G. Buitendijk Kuijk*, eersten onderwijzer aan het teekengenootschap *Kunstoefening* alhier, op de Stads Concertzaal vervaardigd, eene groote schilderij, voorstellende het in de branding vergaan van eene boot met verschillende personen van beider sexe. De indruk, dien het kunstgewrocht op het eerste gezigt den toeschouwer geeft, is onbeschrijfelijk; men gevoelt als het ware onwillekeurig den toestand waarin de ongelukkigen zich bevinden, een bewijs, dat onze verdienstelijke schilder heeft weten daartestellen wat hij zich voorgesteld had te vervaardigen.

— De *Utrechtsche Courant* deelt het antwoord mede van den minister van Eeredienst op het adres van de godsdienstige bijeenkomst der gereformeerden, den 18den augustus ll, te Amsterdam gehouden, waaruit blijkt, hoe afkeerig de regering er van is, zich in zaken van godsdienst en kerkbestuur te mengen; het stuk luidt aldus:

»Ontvangen 's Konings beschikking van den 1sten dezer no. 1, omtrent een adres van *O. G. Heldring c. s.*, zich noemende leeraars en leden van de Nederlandsche hervormde kerk en van het hervormd kerkgenootschap, gedagteekend uit Amsterdam, den 18den augustus ll., daarbij kopijlijk mededeelende een door hen aan de algemeene hervormde synode ingezonden adres en bijgevoegde verklaring, strekkende om hunne eensgezindheid in de waardering en handhaving van de hoofdzaak en het wezen der schriftuurlijke kerkleer en kerkvorm te openbaren; en van Z. M. verzoekende, niet als wettig te erkennen een enkel, door overleg van het kerkbestuur, zonder voorafgaande en behoorlijke kennisneming

der gemeenten tot stand gekomen algemeen reglement, veel min, op het voetspoor van hetgeen vroeger heeft plaats gehad, zelve eene organisatie aan de hervormde kerk te geven, of zoodanige organisatie te erkennen, waarin op nieuw aan het wereldlijk bestuur regten over de kerk zouden worden toegekend, met de vrijheid en onafhankelijkheid der kerk onbestaanbaar.

»Geeft aan de adressanten te kennen, dat even als de herziening der grondwet van den Staat, waarvan zij in hun adres gewagen, tot stand wordt gebragt langs den weg door de grondwet zelve aangewezen; zóó ook de kerkelijke organisatie, vervat in het algemeen reglement op het bestuur der Nederlandsche hervormde kerk, *niet* kan worden veranderd of herzien, *dan op de wijze, bij dat reglement vastgesteld*, speciaal bij art. 15, zoodanig dit artikel in het jaar 1843 is veranderd, dat het *overigens* het *stellig voornemen der regering* is, om de grenzen tusschen staatsgezag en kerkgebied naauwgezet in acht te nemen, en zich door geenerlei aandrang, van welke zijde ook, te laten bewegen tot bemoeijenis met hetgeen moet worden geacht tot het *jus in sacra* te behooren, in welk opzigt zij zich gedragen kan aan den inhoud van het op last des Konings uitgevaardigd ministerieël rescript van den 1sten julij 1842, no. 15, behelzende, dat, wel is waar, de bestaande inrigting der hervormde kerk in de maand januari van het jaar 1816, naar aanleiding van de toenmalige geheel bijzondere omstandigheden, tot stand is gekomen door overleg van de hooge regering van *dien* tijd met de kerk, maar dat, door deze *buitengewone* tusschenkomst van den staat het hervormde kerkbestuur eenmaal gevestigd, en sedert eene reeks van jaren, erkent zijnde, *geene handeling van dien aard meer kan te pas komen;*

»dat het noch met de bepalingen der Nederlandsche grondwet, noch met de bedoelingen der regering zou overeenkomen, dat dezelve zich eenig *jus in sacra* zoude aanmatigen noch eenig *jus circa sacra* uitoefenen: buiten de bestaande reglementaire verordeningen en de algemeene bevoegdheid en verpligting der regering om te waken voor de goede orde en veiligheid van den Staat;

»en dat mitsdien *alle veranderingen in de bestaande kerkorde voortaan alleen van de kerk kunnen uitgaan*, en dus derzelver hoogste vergadering *uitsluitend bevoegd* is, om, indien zulks noodig mogt bevonden worden, volgens de bestaande reglementen de vereischte maatregelen te nemen, of ook, wanneer het belang der kerk verandering dier reglementen vordert, daartoe, na rijp beraad en wettig kerkelijk overleg, te besluiten, *buiten eenigen invloed der hooge regering*, die, wanneer hare bekrachtiging daarop vervolgens gevorderd wordt, *alleen heeft toe te zien, dat daarbij niets toegelaten word, strijdig met de grondwet of met de rust en veiligheid van den Staat*

»De tijdelijke minister voornoemd,
»(Get.) *J. van Heemstra.*"

— De *Zeeuwsche Courant* deelt mede dat bij het onweder, dat in den ochtend van den 10den dezer, hier en daar uitbarstte, naar men verneemt de bliksem in den toren van Domburg is geslagen, die ten 12¼ uur is ingestort, terwijl de kerk in brand staat. De huizen in de nabijheid loopen bij het afzenden van het berigt groot gevaar; zelfs is het gerucht in omloop, dat twee daartegen belendende huizen vlam hebben gevat.

Arnhem, 13 october.

Ten gemakke onzer geabonneerden hebben wij de nieuwe grondwet, in plaats van die in onze courant op te nemen, afzonderlijk laten drukken, ten einde haar op die wijze te kunnen distribuëren. De eerste aflevering wordt verzonden met de courant van heden. De tweede en laatste aflevering zal worden gevoegd bij de courant van morgen. Tevens meenen wij het publiek opmerkzaam te moeten maken op de uitgave der grondwet, verkrijgbaar bij den uitgever onzer courant, den heer *G. J. Thieme*, voor den uiterst geringen prijs van 15 centen.

— Een onzer mede-arbeiders heeft, afgaande op het verslag van de zittingen der Dubbele Kamer, zoo als die in onze, benevens in andere couranten zijn medegedeeld, het vermoeden geuit, dat de van wege Gelderland ter Dubbele Kamer afgevaardigde heer *Sloet* besmet zou zijn met philantropische denkbeelden. Het officiëel verslag der zitting in de *Staats-Courant* raadplegende, gelooven wij den heer *Sloet* gerust van dien smet te kunnen vrijpleiten. De geïncrimineerde phrase luidt daar aldus: »Kan ik »alzoo het zegel der goedkeuring hechten aan de »uitbreiding van de regten der burgers, ik vind het »goed dat hun ook meerdere verpligtingen opgelegd »kunnen worden. Tot nu toe was het voorschrift, »dat het dragen der wapenen tot handhaving der »onafhankelijkheid van den Staat en tot beveiliging »van zijn grondgebied een onzer eerste pligten is, »slechts gedeeltelijk waarheid. Die verpligting werd »alleen voor de dienst te lande gevorderd. Niemand »kon genoodzaakt worden daar te strijden, waar wij »onzen grootsten krijgsroem hebben verworven, om »dat element te bevaren, waaraan wij onze welvaart »voor zoo groot een deel zijn verschuldigd en waar»aan onze toekomstige voorspoed voor geen minder »deel is toevertrouwd. Wel verre dus van het te »misprijzen dat Neêrlands jongelingschap verpligt »kan worden ter zee te dienen, had ik gaarne ge»zien dat dit als gebod ware voorgeschreven. Daar »te boven deel ik geenszins in het gevoelen, dat een »groot deel der bevolking tegen de zeedienst is ge»stemd. De land-provinciën hebben menig zeeheld »opgeleverd. De rollen der marine wijzen uit, dat »zij nog menig zeeman geven." De heer *Sloet* heeft dus, gelijk hieruit blijkt, in het minste niet aan het remplaceren gedacht, gelijk onze collaborateur uit het medegedeelde verslag opgemaakt had en wij kunnen ook in het gesprokene geenerlei spoor zien van die philantropie-ziekte die tegenwoordig zoovele slagtoffers maakt.

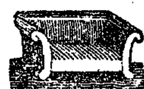
— De *Arnhemsche Courant* heeft hare Haagsche berigten te 's Gravenhage in een *Bijblad* doen uitkomen om met den meest mogelijken spoed in den op het laatst van maart aangebroken gewigtigen tijd haren lezers te doen kennen wat voorviel. De grondwets-herziening is thans voor deze maal weder afgeloopen. Onze politieke inspanning staat door verminderende beweging, door uit*rusten* vervangen te worden. Uitgave van het *Bijblad* schijnt dus vooreerst minder behoefte. De Haagsche berigten zullen zich dus voortaan weder in het hoofdblad terugtrekken.

Advertentiën.

Heden overleed ten gevolge eener Zenuw-Koorts, na voorzien te zijn geweest van de H. H. Sacramenten der Stervenden in den ouderdom van ruim 43 Jaren, onze geliefde Broeder *HENDRIKUS GERHARDUS DAEMS*, in leven Boekhandelaar alhier.

Arnhem,
den 9den october 1848.

J. H. C. DAEMS.
Mede namens mijnen Broeder en Zusters.

Op Woensdag den 18den October 1848, des voormiddags ten 10 ure, zal aan het Huis No. 79, het derde van de Rijn-Barrière, aan de Nieuwe Kraan, te *Arnhem*, voor kontant geld worden verkocht:

Een compleeten INBOEDEL, waaronder: verscheidene LEDIKANTEN, CHIFFONNIÈRE, MAHONIJ- en WAGENSCHOTSCHE CANAPÉ'S, MAHONIJHOUTEN STOELEN, UITTREK-EETTAFELS, verscheidene BEDDEN en TOEBEHOOREN, TAFEL- en BEDDENLINNEN; een groot KEUKEN-FORNUIS, voorts eene MAHONIJHOUTEN BILJARD-TAFEL met TOEBEHOOREN.

Te zien Dingsdags te voren, van 10 tot 4 uur.

VERKOOPING VAN SCHILDERIJEN TE ARNHEM.

Op Woensdag den 25 October, des voormiddag ten 10 ure, zal door *C. de Blij*, Ondernemer van Publieke Verkoopingen, aan het *Vendu-Huis* te *Arnhem*, publiek worden verkocht:

Eene fraaije verzameling van SCHILDERIJEN en TEEKENINGEN van oude en hedendaagsche Meesters.

Daags te voren te bezigtigen.

Nadere Informatiën zijn te bekomen aan genoemd *Vendu-Huis.* — *Brieven franco.*

Verkoop van Rijswaarden- en WILLIGEN HOUT.

De Deurwaarder *A. van der STEEN* zal, op Dingsdag den zeventienden October 1848, des voormiddags ten elf ure, ten huize van *JAN BOS*, Kastelein in *de Honderd Morgen*, aan de westzijde van het *Pannerdensche Kanaal*, publiek verkoopen:

Het vierjarige RIJSWAARDEN- en WILLIGEN-HOUT, van circa 3 Bunders en 25 Roeden, in den *St. Nicolaas-* of *Klompenwaard*, aldaar, toebehoorende aan den Heer *SCHEERS van HAREN-CARSPEL*, en zulks in 2 perceelen en in massa.

Aanzienlijke Verkoop van RIJSWAARDEN ENZ.

Op Dingsdag den 17den October 1848, des morgens ten 10 ure, zal, ten huize van *HENDRIK STOKMAN*, te *Lobith*, worden verkocht:

Ongeveer 40 Bunders RIJSWAARDEN-KRIBHOUT, voorts nog MANDENMAKERS-HOUT en RIET; alles staande op Stam in de *Lobithsche* en *Bijlandsche Rijswaarden*, in perceelen uitgebaakt.

Waarvan aanwijzing geschiedt, door den Opzigter *J. TERWINDT.*

TE HUUR

Om met 1o. November 1848, later, of op 1o. Mei 1849 te worden aanvaard:

Een welbeklante KOREN-WATERMOLEN, met annexe BROODBAKKERIJ in het aangename en volkrijke Dorp *Beek*, bij *Nijmegen*, gelegen, bestaande tevens in een groot WOONHUIS en bijgelegene SCHUUR met STALLING voor Rundvee, Paarden en Rijtuigen, mitsgaders TUINEN en een stuk BOUWLAND en het daarbij staande HEERENHUIS, *HET SPIJKER* genaamd, allezins geschikt voor Logement en Uitspanning, Wijn- en Koffijhuis, mitsgaders tot het houden van Partijen, welk een en ander daarin sedert eene reeks van jaren met goed succes is uitgeoefend, thans door Mejufvrouw *HUISKAMP* bewoond wordende.

Kunnende hetzelve in één perceel te zamen, als het tot dusverre altijd is verhuurd geweest, ook in twee perceelen; het HEERENHUIS en TUIN met de SCHUUR, en de WATERMOLEN en BROODBAKKERIJ met het annexe HUIS, ieder afzonderlijk worden verhuurd.

Te bevragen bij *G. H. van der WEIDEN* te *Nijmegen.* — *Brieven franco.*

W. JUNGMANN,

DE BEROEMDE EN WELBEKENDE KLEEDERMAKER

VAN

AMSTERDAM,

heeft de eer UEd. te berigten, dat hij om zijn werk ook in deze stad bekend te maken, zich alhier bevindt om UEd. stalen der nieuwste stoffen te laten zien, de maat te nemen voor alle soorten HEERENKLEEDEREN, zullende hij zoowel door zijne alom bekende nette bewerking en civiele handeling, zich UEd. gunst trachten waardig te maken. Van af den 16den dezer te spreken of te ontbieden in het Logement *de Kroon van Holland*, op de Groote Markt te *Arnhem.*

Rijn-Stoomboot-vaart KEULSCHE-MAATSCHAPPIJ.

DAGELIJKSCHE DIENST

Van Arnhem direct naar Keulen, Mainz, Mannheim, Straatsburg en tusschen gelegene plaatsen.

Vertrek van Arnhem, *des morgens ten 6 ure*, om nog denzelfden avond te *Keulen* aan te komen.

Nadere inlichtingen zijn te bekomen bij den Ondergeteekende te *Arnhem*, bij de Factorij van de Nederlandschen Rijn-Spoorweg te *Amsterdam*, en door geheel het Rijk, aan de Kantoren van de Algemeene Expeditie-Maatschappij (*C. van der HORST*) met welker Diligence-Diensten deze Vaart in onmiddellijk verband staat.

H. BUDDE, GJz.

† † † Op de Concertzaal, boven den Schouwburg, te *Arnhem*, zal den 17den, 18den, 19den en 20sten October, telkens des avonds van 8 tot 10 ure, tegen betaling van 50 Cents per persoon, worden ten toon gesteld eene SCHILDERIJ, lang 4,50 en hoog 3,00 Nederlandsche Ellen, voorstellende eene *Episode uit een grooten Watervloed*, vervaardigd door den Heer *G. BUITENKUIJK.*

Aanstaanden Zondag avond en voortdurende

INSTRUMENTAAL

in het *Geldersch Koffijhuis*, bij Mejufvrouw Weduwe *van BERKUM.*

*** Bij den Uitgever dezer Courant is verkrijgbaar:

DE

GRONDWET

VOOR HET

Koningrijk der Nederlanden

Tegen den geringen prijs van

15 Centen.

Waterhoogte te Arnhem.

Den 13 Oct. 0 El 7 Palm 1 Duim; gew. 0 D. gev. 3 D.

Te Arnhem, bij G. J. THIEME, Boekdrukker.